

नेपाल राजपत्र

भाग ३

श्री ५ को सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड २२] काठमाडौं, पौष ११ गते २०२६ साल [संख्या ३६

श्री ५ को सरकार
शिक्षा मन्त्रालय

छात्रावास नियमावली २०२६

प्रशासकीय कार्यविधि (नियमित गर्ने) ऐन २०१३ को दफा २ को उप-दफा (१) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी श्री ५ को सरकारले देहायका नियमहरू बनाएको छ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:- (१) यी नियमहरूको नाम "सरकारी छात्रावास नियमावली २०२६" रहेको छ।

(२) यो नियमावली तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।

(३) यो नियमावली श्री ५ को सरकारबाट सञ्चालित छात्रावासहरूका लागि मात्र लागू हुनेछ।

२. परिभाषा:- विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस नियमावलीमा—

(क) "छात्रावास" भन्नाले विद्यालय तथा महा-विद्यालयमा पढ्ने विद्यार्थीहरूको लागि भोजन तथा बस्ने प्रबन्ध भएको जुनसुकै भवन र त्यसले चर्चेको क्षेत्रसमेतलाई सम्झनुपर्छ।

५१३

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागू हुनेछ।

(ख) "सुपरिवेक्षक" भन्नाले छात्रावास तथा छात्रावासमा बस्ने विद्यार्थीहरूको सुव्यवस्था तथा रेखदेख गर्ने नियुक्त वा तोकिएको व्यक्तिलाई सम्झनुपर्छ ।

३. छात्रावासको व्यवस्था तथा सञ्चालनः— (१) छात्रावासको व्यवस्था तथा सञ्चालनको निमित्त श्री ५ को सरकारबाट मनोनीत अध्यक्ष तथा सदस्यहरू समेत भएको एक छात्रावास समिति (यसपछि समिति भनिएको) रहनेछ ।

(२) छात्रावासको व्यवस्था तथा सञ्चालनको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाउनु समितिको कर्तव्य हुनेछ ।

४. विद्यार्थीलाई भर्ना गर्नेः— श्री ५ को सरकारबाट स्वीकृत विद्यालय तथा त्रिभुवन विश्व-विद्यालयसंग सम्बन्ध भएको महा-विद्यालयमा पढ्ने विद्यार्थीहरूलाई मात्र अनुसूचीबमोजिमको शर्तनामाको कागज गराई छात्रावासमा भर्ना गर्न सकिनेछ ।

५. छात्रावासको भाडा, भोजन खर्च र भर्ना शुल्कः— श्री ५ को सरकारतर्फबाट निःशुल्क भोजनको व्यवस्था भएको वा छात्रावासको भाडा, भर्ना तथा अन्य शुल्क नलाग्ने गरिएको छात्रावासमा बाहेक अरु छात्रावासमा छात्रावास भाडा भोजन खर्च र भर्ना तथा अन्य शुल्क समितिले तोकेबमोजिमको हुनेछ ।

तर त्यस्तो अन्य छात्रावासको हकमा समितिले उचित सम्झेर विद्यार्थीहरूले आफ्नै खर्च बेहोर्ने गरी विद्यार्थीहरूबाट सञ्चालित वा अन्य कुनै व्यक्तिबाट सञ्चालित भोजनालयको व्यवस्था गराउन सक्नेछ ।

६. समितिको काम, कर्तव्य र अधिकारः— समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहायबमोजिम हुनेछः—

- (क) विद्यार्थीहरूको अध्ययनमा सबैव प्रोत्साहन मिल्ने किसिमले उनीहरूको सुविधालाई ध्यानमा राखी आवश्यक व्यवस्था गराउने,
- (ख) विद्यार्थीहरूको भोजन प्रबन्ध नियमित तथा व्यवस्थित रूपले मिलाउने,
- (ग) विद्यार्थीहरूको शारीरिक विकासको निमित्त व्यायाम तथा खेलकूदको साथै अतिरिक्त कार्यकलापको पनि प्रबन्ध मिलाउने,
- (घ) बिरामी विद्यार्थीहरूको प्रारम्भिक उपचार आदिको प्रबन्ध गर्ने आवश्यक परेर स्थान उपलब्ध भए अस्पताल भर्ना गराउने,
- (ङ) छात्रावासको सफाई तथा पुस्तकालयको व्यवस्था गर्ने,
- (च) श्री ५ को सरकारका, शिक्षा मन्त्रालयबाट निर्दिष्ट अरु कामहरू गर्ने,
- (छ) छात्रावासको नियम विरुद्ध कुनै कार्य गरेमा त्यस्ता विद्यार्थीलाई छात्रा-वासबाट निष्काशित गर्ने, र

- (ज) छात्रावासको लागि आवश्यक बजेट बनाउने र श्री ५ को सरकारबाट निकास भएको बजेट श्री ५ को सरकारको खर्च सम्बन्धी नियम अनुसार खर्च गर्ने ।

७. सुपरिवेक्षकको काम, कर्तव्य र अधिकार:- छात्रावासको सुव्यवस्था तथा छात्रावासमा रहने विद्यार्थीहरूको रेखदेखको लागि छात्रावासमा एक सुपरिवेक्षक रहनेछ । निजको काम, कर्तव्य र अधिकार देहायबमोजिमको हुनेछ:-

- (क) विद्यार्थीहरूको हाजिरी अभिलेख राख्ने,
- (ख) छात्रावासमा अनुशासन कायम राख्ने,
- (ग) विद्यार्थीहरूको अध्ययन तथा भोजनको रेखदेख गर्ने,
- (घ) विद्यार्थीहरूलाई छात्रावासको नियम पालन गर्न लगाउने,
- (ङ) समितिले निर्देशन दिएको कामहरू गर्ने,
- (च) छात्रावासको अवस्था र गतिविधिबारे समय समयमा समितिलाई अवगत गराउने,
- (छ) छात्रावास सम्बन्धी कागजात अध्यावधिक राख्ने,
- (ज) बिरामी विद्यार्थीहरूको उपचार आदिको उचित प्रबन्ध गर्ने ।

८. छात्रावासमा बस्ने अधिकारको कुरा नभएको:- (१) यस नियमावलीमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि छात्रावासमा भर्ना हुन, बस्न खान वा एक पटक भर्ना भएपछि छात्रावासमा रही रहन कुनै विद्यार्थीको अधिकारको कुरा हुने छैन ।

(२) उपनियम (१) को सर्वसामान्यतामा प्रतिकूल प्रभाव नपर्ने गरी खास गरी देहायको अवस्थामा कुनै व्यक्ति छात्रावासमा भर्ना हुन वा रही रहन पाउने छैन ।

- (क) विद्यार्थी नरहेमा,
- (ख) कुनै उपाधि, डिप्लोमा, प्रमाणपत्रको परीक्षा दिई सकेकोमा सो दिई सकेको सात दिन पछि,
- (ग) पठिरहेको विद्यालय महाविद्यालय वा कुनै परीक्षाबाट अवधि तोकी वा सबैको लागि निष्काशित भएमा चौविस घण्टापछि,
- (घ) पठिरहेको विद्यालय महाविद्यालय लामो बिदामा वा कुनै कारणले लामो अवधिको लागि बन्द भएमा,

तर त्यस्तो अवस्थामा समितिले कुनै विद्यार्थीलाई कुनै परीक्षाको तयारीको लागि छात्रावासमा बस्न दिन सक्नेछ ।

- (ङ) छात्रावासमा बस्ने कुनै विद्यार्थीको पाहुनाको रूपमा ।

तर सुपरिवेक्षकले कुनै विद्यार्थीलाई बढिमा तीन दिनसम्म पाहुना राख्न दिन सक्नेछ । त्यसरी राखिएको पाहुनाले छात्रावासको नियम पालन गर्नुपर्छ र सुपरिवेक्षकले भनेको घेनामा छात्रावास छाडी जानुपर्छ ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(४)

नेपाल राजपत्र भाग ३

अनुचूची
(नियम ४ संग सम्बन्धित)
सर्तनामा

यस छात्रावासमा भर्ना हुन इच्छुक भएकोने दरखास्त विई भर्ना हुन आएको छ। य
यस छात्रावासमा रहंदासम्म छात्रावास नियमावली २०२६ र उक्त छात्रावास संचालक समितिवा
निर्देशनहरू समेतको पूर्णतया पालन गरी अनुशासित ढंगबाट रहनेछ। छात्रावास नियमावली
२०२६ र संचालक समितिका निर्देशनहरू समेतको पालन नगरेमा वा अनुशासन भंग हुने काम
गरेमा म उपर छात्रावास नियमावली २०२६ अनुसार कारवाई भएमा मेरो मञ्जूर छ।

विद्यार्थीको हस्ताक्षर:-

पूरा नाम, थर, वतन:-

धिति:-

आज्ञाले-

कृष्णबहादुर मानन्धर
श्री ५ को सरकारको सचिव

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।